

Pradžia>Teisės specialistų paieška>Teismo vertėjai raštu ir žodžiu

Teismo vertėjai raštu ir žodžiu

Jei turite suprasti, kas kalbama kitoje valstybėje narėje vykstančiame teismo posėdyje, arba jus turi ten suprasti, jei jums reikia sutarties ar kito teisinio dokumento patvirtinto vertimo raštu, gali tekti susirasti teisės srities vertėją žodžiu arba raštu.

Įvadas

Didėjant mobilumui ir migracijai Europos Sąjungoje, daugėja ir įvairaus pobūdžio santykių (komercinių, teisinių, akademinių ar asmeninių) tarp įvairios tautybės, kultūros piliečių, kalbančių skirtingomis kalbomis. Dėl to kyla įvairių situacijų, kuriose prireikia vertimo raštu ir žodžiu paslaugų. Kadangi daugelyje šių situacijų prireikia institucijų patvirtinimo arba paliudijimo (dažnai tai teismas ar kita teisės įstaiga), įprasta reikalauti dokumentų, kurių originalai surašyti kita kalba, oficialaus vertimo.

Oficialaus vertimo tikslas – patvirtinti faktus vykstant teisiniam ar administraciniam procesui arba svarstant bylą teisme, pripažinti juridinius faktus, kylančius užsienio valstybėje, ir taikyti užsienio piliečių teisę (tarptautinė privatinė teisė).

Europos Sąjungos valstybėse narėse vertimo paslaugų teikimas organizuojamas skirtingai, taikomos skirtingos profesinės struktūros (įvairios sistemos bei praktika). Pavyzdžiui, civilinės teisės tradicijos valstybėse Ispanijoje ar Graikijoje prisiekusiojo vertėjo profesijai taikomos įvairios taisyklės, jai galioja skirtingos darbo sąlygos, susijusios su veikos nuostatais, honorarais ir dokumentų patvirtinimu.

Kas yra teisės srities vertėjas raštu?

Vertėjas raštu parengia rašytinį dokumentą, išversdamas tekstą iš vienos kalbos į kitą. **Teisės srities vertėjas** raštu privalo gerai išmanyti ne tik teisės, bet jos taikymo srities pagrindines sąvokas ir terminiją. Teisės tekstų vertimas raštu yra labai svarbus daugiakalbiame bendravime, kadangi skirtingomis kalbomis kalbantiems skirtingų kultūrų žmonėms, bendrovėms, teisės ir vyriausybiniams įstaigoms suteikia galimybę bendrauti toje pačioje ar skirtingose valstybėse.

Norint raštu versti teisės tekstus, reikia mokėti specialią terminiją, išmanyti tokių dokumentų kalbos tradicijas. Būdamas teisinės komandos nariu ir galėdamas bendrauti su teisės specialistais, teisės srities vertėjas padės jums suprasti kiekvieną konkretų atvejį ir reikiamą teisės terminiją. Teisės srities vertėjas yra susipažinęs su teisės sistema ar sistemomis ir išmano atitinkamus teisinius procesus, todėl gali jums padėti atlikti teisinį veiksma. Ieškant teisės srities vertėjo labai svarbūs profesiniai standartai, susiję su kalbų kompetencija, vertimo įgūdžiais ir sistemų, procedūrų, terminijos bei kalbos tradicijų, kurių laikomasi tam tikrais atvejais, išmanymu.

Kas yra teisės srities vertėjas žodžiu?

Vertėjas žodžiu teikia vertimo žodžiu paslaugas. Naudodamas įvairius būdus (sinchroninį, nuoseklųjį vertimą arba vertimą šnabzdant), jis verčia iš vienos kalbos į kitą. **Teisės srities vertėjai žodžiu** – specialistai, kurie visų pirma dirba su advokatais teismo bylose, pvz., vykstant teisiniam bylos nagrinėjimui, liudijant, duodant parodymus, tarpininkaujant, vykstant arbitražui, susitikimuose su klientais ir pan. Šie specialistai padės jums susikalbėti su kitomis šalimis, jei dalyvaujate kitoje valstybėje nagrinėjamoje byloje.

Teismo vertėjas

Teismo vertėjai yra įgalioti versti raštu oficialius dokumentus (santuokos liudijimus, brandos atestatus, universitetų diplomus, pareiškimus teismui, sprendimus ir pan.) ir versti žodžiu teisme (pvz., šalims arba liudytojams duodant parodymus), policijos nuovadose (apklausose, po sulaikymo) arba administracinėms institucijoms (pvz., per muitinės patikras). Oficialūs teismo vertėjai turi teisę savo vertimus patvirtinti ant jų uždėdami oficialų antspaudą. Teismo vertėjai paprastai yra baigę savo darbo kalbos (-ų) universitetines studijas ir įgiję įvairių vertimo raštu ir žodžiu įgūdžių, nors kiekvienos valstybės narės reikalavimai skiriasi.

Dauguma ES valstybių narių turi teismo vertėjų atrankos ir paskyrimo sistemą. Prisiekusysis vertėjas raštu paprastai turi teisę dirbti ir teismo vertėju žodžiu. Įvairios valstybės vartoja įvairius oficialius pavadinimus teismo vertėjui įvardyti.

Kaip susirasti vertėją?

Šiuo metu teisės srities vertėją raštu arba žodžiu galima rasti nacionalinėse vertėjų raštu ir (arba) žodžiu duomenų bazėse. Tačiau tokias duomenų bazes turi ne visos valstybės narės. Teisingumo ministerijų ar aukštesniųjų apygardos teismų interneto svetainėse kartais pateikiama nuoroda į oficialius ar pusiau oficialius kvalifikuotų vertėjų sąrašus.

Baudžiamųjų bylų srityje pagal [Direktyvą 2010/64/ES](#) valstybės narės buvo įpareigos sukurti tokį registrą iki 2013 m. spalio 27 d. – direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino. Pagal šią direktyvą valstybės narės turi sukurti procedūrą ar mechanizmą, skirtus nustatyti, ar įtariamiesiems arba kaltinamiesiems reikalinga vertėjo žodžiu ar raštu pagalba, taip pat valstybės narės privalo nedelsdamos skirti įtariamiesiems arba kaltinamiesiems vertėją žodžiu. Turi būti užtikrintas vertimas raštu tų dokumentų, kurie yra svarbūs teisės į gynybą apsaugai, išskirtinėmis aplinkybėmis šiuos svarbius dokumentus galima išversti arba apibendrinti žodžiu, jeigu tai nepažeidžia bylos nagrinėjimo teisingumo principo. Vertimo žodžiu ir raštu išlaidas, nesvarbu, kokia proceso baigtis, padengia valstybės narės.

Išsamesnės informacijos, pavyzdžiui, apie

instituciją, tvarkančią nacionalinę duomenų bazę,

kreipimosi į vertėjus raštu ir žodžiu taisykles,

vertėjų raštu ir žodžiu teritorinę kompetenciją,

vertėjų raštu ir žodžiu mokymą (kvalifikaciją),

išlaidas,

draudimo sistemas ir galimas skundų pateikimo procedūras,

rasite pasirinkę vieną iš dešinėje esančių vėliavėlių.

Paskutinis naujinimas: 01/02/2020

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.